

**Kaffa ar pefsubtijšhanu**  
par pafli:

par gadu 1 rub. 80 kap.  
pufgadu 85

**Kaffa beš pefsubtijšha-**  
**nas Rihgā:**

par gadu 1 rub. — kap.  
pufgadu 55  
3 mehnešči 30

**Wahj. w. teel iſdohis feš-**  
**deenahm no p. 12 jahtoš.**

# Mahjas weefis.

**Ernst Plates, Mahjas weefa ihpaſchneeks un apgahdatajš.**

Mahjas weefis iſnahl ween reiſ pa nedetu.

**Kaffa**  
par flubinaſchann:

par weenas ſlejšas ſmalhu  
raffu (Petit-) rindu, jeb  
to weetu, to tašda rinda  
eznem, kaffa 10 la

**Rebahija un eſpedijije**  
**Rihgā,**

**Erst Plates biſchu- un**  
**grabmanu- brufatawā pee**  
**Wetera baſnijas.**

**N. 32.**

**Seſtdeenā 7. Auguſt.**

**1876.**

## Rahbitajs.

**Jaanafahs ſinas. Telegrafa ſinas.**

**Geſchje meš ſinas.** No Rihgas: pahr lauſchu ſehleem, — wefeliga  
bariba un zil ta deriga. No Mantas pagafša: iſſtaidrojums tureenās ſtohlās  
leeta. No Widriſcheem Lehdurgas draudſe: pahr labibas augſchannu, pehrtona  
ſpehrens beš uguns grehla. No Rohnfeš: iſſtaidrojums. No Tutuma ap-  
gabala: trahpſchana, taš noteel zaur lohpu kiblaſchannu. No Tehrpatas: pahr  
Rihgas-Tehrpatas jaunbuhweſamo dſeſſežetu. No Weſtawas: pahr mineto pil-  
ſehtu un winas buhſchannu. No Odeſas: Pahr Menonitu aiſeſchannu uſ Ameritu  
**Ahrſemes ſinas.** No Anglijas: Anglu iſtureſchanahe Turzijas leeta  
un awiſchu ſpreedumi. No Rohmas: ultramontanu rihtloſchanahe un tahe  
ſawaldiſchana. No Konſtantinopeles: ſultana wefeliba. No Bulgarijas:  
Turku breesmu darbi un Bulgaru pohſis. No Serbijas: pahr Serbeem un  
winu karu pret Turkeem.

**Waltas freiſes ſtohlotaſu konferenze Gulbene. Termini. Atbilde.**

**Peelikumā: Riſgabije. Graudi un ſeedi.**

## Jaanafahs ſinas.

**No Rihgas.** Wezakais polizejmeiſtars palkawneeks v. Rei-  
hardt kungs ir atkal atweſelojees un no ſatumeem uſ Rihgu  
pahrbrauzis atkal uſnehmis ſawas amatu dariſchanahe. Schinis  
deenās Kreewijas meſcha-kungi Rihgā notureja ſawu ſapulzi.

— No ſchihš ſwehtdeenās, ta Sta Auguſta ſahloht, iſ-  
nahls jauna Wahzu awiſe Rihgā, ſem ta wahrda „Neue  
Zeitung für Stadt und Land,“ apakſch L. Weyde kunga  
wadifchanahe.

— Scho ohtrudeenu pirma lokomotive (damfrati) brauza  
par jaunbuhweto Rihgas-Tutuma dſeſſežetu mehginaschanahe  
deht. Pirma brauſchana labi iſdewuſehš un tika no klah-  
buhdameem ar leelu gawileſchannu apſweizinata.

**No Maſtawas.** Kā no tureenās teel ſinohts, tad Maſ-  
tawā ſchini wafarā daudš uguns grehki bijuſchi, diwi, trihs  
reiſ pa deenu degoht. Tai 23ſchā Juli pat bija 5 uguns  
grehki. Tai nakti no 24ta Juli iſzeblahš uguns kauſmana  
Kumenzowa ſtalds, kur daudš ſeena bija ſabahſts, kaš ſahla  
degt. Tai gan uguns dſehſeji bija laikā klahht, tad tomehr  
uguni ne-eſpehija apdſehſi. Wairak nefa 40 ſirgi ſadeguſchi.

**No Bernes.** Schweizē teel ſinohts, ka kahda Kreewu  
dahma gribejuſe noſchaut Kreewijas ſubtni un miniſteri, firſtu  
Michaelu Goriſchakowu, Kreewijas walſis kanzlera firſta Gor-  
tiſchakowa dehtu. Mineta dahma laitam bija firſtu no teatera  
nahlam ſagaidijuſe. Zaur Eihleri ſlatidamahš wina firſtu  
eeraudſija un poſina, tad winam tuwu pee-eedama piſtoli iſ-  
ſchahwa, bet lohde neſprahga wata. Firſts, kam kahds kungs  
bija lihds, dahmu ſakehra un nodewa winu apzeetinaſchanahe.  
Sakerta noſeedsneeze leedsotees kaut kahdas ſinas iſteikt, ka-  
pehš wina ſcho ſleplawibu gribejuſe nodariht.

**No Serbijas.** Pahr Turku karu rumajoht wiſuwairaf  
ſkatahš uſ Serbiju. Kara-notikumus Serbijā peeminohht, ja-  
ſaka, ka beidſamā laikā ſtarp Serbeem un Turkeem nekahdu  
leelaku kautinu nebijuſchi. Pahr maſakeem kautineem gan  
pa telegrafu kahdas ſinas atnahluſchahš, bet tahe naw wiſai  
daudš ko eewehrojamas. Uſ Turku un Serbu kara-pulku  
ſtahwolli ſihmejotees jaſaka, ka Turki, kamehr wini Serbu  
ſkanſtes pee Jaworas naw ſawā rohlā dabuſchi, kamehr  
wini wehl naw Serbu kara ſpehku peenahkami apſtahjuſchi  
un Serbi wehl war deejgan turetees. Turklahht wehl japeeleek  
ta ſina, ka Montenegreeſchi kahdu Turku kara-pulku ſakah-  
wuſchi un tamdeht Turku kara-ſpehkan, kaš Serbeem uſbruht,  
buhš jaſuhta palihgš, lai tiktu no Serbu uſmahljchanahe at-  
ſwabinahis. Turpmahš ſinas nogaidijuſchi woreſim ſkai-  
draki ſinoht par Turku un Serbu weikſchanahe uſ kara-lauka.

**No Semlinas** tai 3ſchā Auguſtā teel Auſtrijas waldbai  
ſinohts, ka ſtarp Serbijas un Montenegras firſteem ir noru-  
nahſts, ahtraki karu nebeigt, lihds Serbu tauta naw pawiſam  
atſwabinata.

**No Zaras** tai 3ſchā Auguſtā teel ſinohts tā: Bakar, wiſu  
zauru deenu, bija pee Ameijas ſihwa kauſchanahe ſtarp Tur-  
keem un Montenegreeſcheem. Turki tika ſakauti un no Jun-  
dinas lihds Bodgorizai aiſdiſhti.

## Telegrafa ſinas.

**No Domeneses** tai 4. Auguſt. Taš Hollandeeſchu kugis  
„Henderika Margaretha,“ ar bruſeem lahdehts, ir uſ Ween-  
damu braukdams uſ ſeklumu uſſkrehjis.

**No Berlinese** tai 5. Auguſt. Franzijas kara-miniſteris  
Sifeis ir no ſawa amata atkahpees. Berto's ſtahſchotees  
wina weeta. — Pee Retrowizes nemeerneeki ir Turkus  
ſakahwuſchi.

**No Semlinas** tai 3. Auguſt. Palkawneeks Deſpotowiſchš  
ar kahdu Boſneechu nemeerneeku pulku ſakahwis Turkus pee  
Retrowazeš, dabuja pilſehtu ſawā rohlā un eeguwa bagatu  
kara-laupijumu. Weena pilſehtas dala tika nodedſinata.  
Generata Ranko Alimpitſcha weeta ſtahſchotees Kamarowš.

**No Belgrades** tai 5. Auguſt. Tureenās waldbas awiſes  
iſſaka, ka karſch tapſchoht uſturehts lihds nahwei. — Serbu ſal-  
dati aplenz Milanowazi. Banjeluka teel no meerneekleem aplenkta.

**No Ungarijas** tai 5. Auguſt. Ungaru ſemes deenwidšs ti-  
kuſchi wairaf wihti zeeti ſanemti. Firſts Milans Serbijas  
walſis dahgumus eekihlajis.

## Gefchmeses sinas.

**No Nihgas.** Par lauschu kehkeem. Naw dauds to lauschu, kas to ihsti apdohma, zil leelu fwaru zilwekam waijaga list us kreetnu un derigu baribu jeb pa-ehschanu. Kad grabmatá, kas par scho buhschanu ween ir farakstita, ir lasjams: „Kates semneeks sin, ka kad wintsch fawus lohpus labi baro, winam leelaka pelna no wineem eenahl, bet masaka data lauschu to nemas ne-eewehro, ka zaur peederigu baribu ari behrnus isaudsina par stiprakeem zilwekeem un labakeem pelnitajeem!“ Zil pateefigi un riktigi ir schee wahrdi! — Nabagi laudis dohma wiswairak us to, kahda wihse few un ihpafchi faweem behrneem us to lehtako baribu fagahdaht, lai ta nu buhtu waj maise, waj kartupeli, waj silki, jeb waj ta buhtu kasija, tehja u. t. j. pr. Kahdi nu issklatas tahdi behrni, kas wiswairak ar lehtako baribu teel audsinati? — Bahli no sejas, uspuhsti pee meefas, flimiba un nespehziiba jaw atspihd un ir gaischi lasama us winu waigeem, — wifs winu nahlam dshwes-lais ir salihdsinajams ar wihsdamu kohku, kam kahda flimiba pee ferdes krent, jeb lo peepi un fuhua pahrschajuschji. Tahdu zilweku dshwe pa leelakai datai pastahw til no firschanas ween. Ja behrnus radina, il deenas galas-supu ehst ar waijadfigeem tauteem, dahrsa-augeem, graupehm, rihfcheem jeb pahstiu-augeem, tad tuhlt zitabus panahkumus nomana, ir pat pee-anguschji, kureem fawa dshwes-kahrtá wairak sehdedameem jastrahda, jutifees weseeligaki, kad wini pusdeenás supu ehdihs, nefa kad wini ar fawu baribu isteel. — Rai nu masak turigakeem laudim ari buhtu eespehjamis, il deenas peenahzigi supu baudiht, tad us to ihpafchi lauschu-kehki ir eerikteti un ja laudis schohs tikai beest apmekle, tad tahdi kehki ween paspehji par tik lehtu zenu — prohti par 6 kapeikahm — tahdu labu un derigu supu apgahdaht, kas par to zenu par fewi dshwodameem nebuht naw eespehjamis. Bet ja nu tahdahm eeriktehm nesapraschana jeb kauns prahts stahjabs preti, tad saprohtams, ka tas no-dohms, kas wiseem labumu lai nef, teel isahredihstis un nebuhtu tadehis nekahds brihnums, ja lauschu-kehki atkal buhtu jaslehds un nabagu lauschu kahrtai tahda wihse to tai ihpafchi nowehletu palihdsibu wairs newaretu sneegt. Ta weenigi prahtiga nabagu-apgahdashana ir: mas turigeem laudim darbu paskapcht, wineem eespehshanu dohd, ka tee few un behrneem peenahkamá wihse pahrtiku apgahdaht war un ka tee weseeligá kahrteli ar skaidru gaisu dshwo. Lauschu-kehki wairak nefa negrib, ka par derigu ehdeenu un to par tik semu zenu gahdaht, zil tik ween eespehjamis. — Zaur to, ka gohda-dahmas, kas no labpatifschanas un zilweku mihlestibas apnehmuschahs il deenas tahda lauschu-kehki usraudschichanu west, preelisch publiskas teescham deesgan ir galwofschana, ka tee ehdeeni no laba materiala, un fibrigi un labi ir wahriti un ka wini bes kahdas schkirichanas katram weenadi teel pasneegti, bes ka us zilweku un kahrtu teel raudsichtis. Sinams ka peespeest neweenu newar, to winam mihli pasneegtu labumu leetahht un ja laudim pascheem naw tik dauds prahta un sapraschanas, no winu aplamahm dohmahm un spreedumeem atswabinatees, tad teem jaw naw palihdsams un ari nebuht newar palihdscht.

**No Rankas pagasta** mums peesfuhita tahda attaisnoschanahs: „Mahjas weesis“ fawa 27. numura pasneedf rakstu „no Rankas pagasta Widsemé,“ kuru kahds P. Martinsons farakstijis, un zitas schejeenes apgaismoschanas weetas peemi-

dams aismem ari schahs walsts fshohlas. — Par schejeenes fshohlahm zeen. rakstineeks ta faka: „Agrak behrnu truhka weenam fshohlotajam, bet tagad tschetreem darba deesgan u. t. t.“ — Labpraht wehletohs sinahht, kad tas „agrak“ ir bijis, kad Rankas walsti weenam fshohlotajam ir behrnu truhzis!? — Zil man sinams, tad Rankas walsts zeenijamam wezajam fshohlotajam J. Neuland lungam, kuresch fawa laika fche weens pats bij, un kas jaw 25 gadus schini walsti ir strahdajis, nekad naw fshohlehu truhzis. — Ka tagad Rankas walsti tschetreem fshohlotajam darba deesgan, ir pilna taisniba; tadeht ari jawehlejabs, kaut winu tikdauds buhtu. — (Tagad muhsu walsti ir tikai diwi fshohlotaji: J. Neuland un P. Peterfon t. t.) Tahlatu fawa raksta minetais rakstijabs faka: „Pagastam tas ir bijis eespehjamis atsiht, ka fshohlotaji ja-apgahda ar leelaku lohni, dohdami palihga fshohlotajeem wairak nefa agraki.“ Schis teikums „pagastam tas ir bijis eespehjamis atsiht, ka fshohlotaji ja-apgahda ar leelaku lohni“ ir gluschji pareis; jo pehnaja gada abu schahs walsts fshohlotaju lohnes tika paleelinatas, bet ka fche palihga fshohlotaji jaw agraki bijuschji un ka teem tagad leelaka lohne teel dohta, to wehl neweens zits Ranjeneets lihds schim naw redsejis, ka tik „P. M.“

Kahds Ranjeneets.

**No Widrischeem Lehdurgas draudse.** Laika-raksti no dashesem apgabaleem par fcha gada pawafara auglibu mums behdigas sinas pasneedfa. Tapat ari schejeenes pagasta semkshpji behdigi us faweem isihkluschchem (isfalsuschchem) rudslaukeem nofkatiyahs. Rudsu-lauki pa leelakai datai tika isarti un ar wafaras-labibu apsehti. Tagad wafaras-fchjas druwas zaur augligu pehrkona gaisu bagatu plauju paslubina, ta la tahs rudsu truhkumu, zil nosehdsams, gan atlihdsinabs. Wafaras-fweeschji gan naw ihsti teizami, bet turpreti zitas fchjas wairs lobakas newar eefahroht. Augligs pehrkonelectus, ka jaw peemineju, ir muhs eespreezinajis, bet ari naw wis bes breefmahm pahrgahjis. 23. Juli ap pusdeenu deenwidus wafara-wehisch pahrweda tumfshus mahkonus ar breefmigu pehrkonu. — Kahds sibens wairak straumes dalisees pagast-fshohlu pahrtlahja, kur balkona stabu un jumta fshukurufaspahrdija. Tahlat gar fskurteni fshohlotaja gulama-kambari eespehra, kur weens stars apakfchgultas trimas weetas grihdu isplehfa, tad zaur krahjni ar weenu ohtru no augfchas nahldamu staru trihs pehdas attahlinati zauri dewees. Ohtra pusé atkal tahda pascha tahlumá isfrehjis faweenodamees, kur klahtbuhdamas durwis faskalbidams ohtra istaba zaur grihdu laikam semé isjudis. — Scho apskatotees zilweka fapraschana fchaujchalas pahrnem, bet wehl wis wairak juhmas aisgrahbj apskatotees farga-engeta klahtbuhfchanu. Tani pascha gulta, apakfch kuras no sibens grihda isplehsta, bij fshohlotaja septinus gadus weza meitina gulejusi un palikusi neweewainota. Ohtra pusé pee krahjnes fshohlotaja dehis stahwejis tur tani trihs pehdas plata starpá, kur sibena straumes faweenojuschahs. Tas no garam eedamahm straumehm gan bij aismemts, ta ka us grihdas pakrituscham un runahht newaredamam kahjas un wehders sils atradahs. Behj stundas laika tas pats pehji leela karstuma isjeechanas pilnigi atweselejabs. Fshohlotaja seewa un kahda peedshwotaja preelischschina (pohruhji) buhdamas, tur kur balkona stabs tika faskalidihstis, ari bij aismemtas, no kuzahm pirma galwa fahpes fajuwdama bij apdulusi un ohtra wairak minutes bes atmanas pakritusi atradahs. Abas pilnigi atweselejabs. No fcha, ta ari no



weefchu tagadeju buhſchanu Kreewu-ſemè ſcho un to pahru-  
najaſhm, ko tagad wiſu te wiſ neſpehju uſtraſtiht, nedſ ari  
iſtahtſtiht. Beidſoht to wehl peeminu, ka Widſemneekeem un  
Kurſemneekeem, kaſ Pleſkawu dohma apmekleht, waru eeweh-  
leht Medne un Grünberg lungu weefnijaſ, kur tee it miſligu  
un laipnigu uſnemſchanu latrà laikà atradihſ un taſ ir tee-  
ſcham it jauſti, ja ſweſchà pilſſehta no ſaweem tautas brah-  
ſeem lahdu draugu un paſiſtamu preeſſchà atrohd. Ar  
Deewu! Juhs ſweiznadams paleeku Juſhu draugs

A. Scherberg.

**No Odeſaſ.** Jaw ſawà laikà ſinojam, ka tee tà noſaultee  
Menoniti Kreewiju atſtahtjoht (tapehſ ka pehſ ſawas tiſibaſ  
noſajijumeem wini kara-deeneſtā ne-eeſtahtjaſh, lai nebuhtu aſi-  
niſ ja-iſlaſta) un uſ Ameriku aifeiſjoht. Tagad no Odeſaſ  
atnahſ tahdaſ ſinaſ, ka teem uſ Ameriku aiſgahjuſcheem Me-  
noniteem deefgan plahni klahjojeſ. Kahdſ turp aiſgahjiſ  
Menonitiſ ſaweem tiſibaſ beedreem pahſ Amerikaſ buhſchanu  
rakſta tà: „Lai Amerikà waretu beſ pahſleekas truhſibaſ  
dſihwoht, lai to waretu, tad nepeeteek, ka pa juhru nobrauz  
uſ Ameriku un tur, kà daſchi dohma, ſew kabatas pilda, bet  
taſ ir ſitadi: Amerika ir ta ſeme, kur tilai ar leelu puhle-  
ſchanohſ un ſihuiſchanohſ war uſ preeſſchu tiht. Wiſupirniſ  
kad uſ Ameriku aifeet, waijaga ſew eegahdateeſ ſaimneeſibaſ  
leetaſ, fehllu preeſſch lauſkeem un mahjaſ-lohpur, dſihwojamaſ  
ehlaſ un daſchaſ ſitaaſ preeſſch ſaimneeſibaſ waijadſigaaſ lee-  
taſ, un to wiſu eegahdaht naw wiſ weegla leeta, kad ari  
waijadſiga nauda buhtu. Daſchi gan no Amerikaſ rakſta,  
ka ir ſeme, kur peenſ un meduſ pluhſti, bet taſ naw wiſ tà,  
to til ſaka tahdi, kaſ uſ ſita kabatas dſihwo. No mania  
wehſtriſ neſagaidat, kaſ ko preeſſigu paſtahtſiſh, eſ tilai waru  
ſajihſti, ka ſchē tilai ar ſuhreem ſweedreem war ſawu maiſi  
nopelniht un ta naw ſalda. Daudſ, kam nekaſ pee rohtaſ,  
jeb tahdi, kaſ newiſſcho ſtrahdaht, bija ſawu zeribu lihuſchi  
uſ ſaweem pahſtikuſcheem tiſibaſ beedreem. Tee ari palih-  
dſeja, kamehr to ſpehja, bet wehlaſ paſcheem par ſewi wai-  
jadſeja gahdaht, lai ne-eeſpruhtu truhlumā. Tee jo pahſtiku-  
ſchee ſaimneeki papreeſſchu aiſdewa naudu teem, kam truhlumſ  
bija, bet kad atnahja maſkaſchanaſ tehrminiſch, tad wini ne-  
ſpehja ſawu parahdu aiſmaſjaht un tà tad nogrima arweenu  
leelakā truhlumā, bija nauda ja-uſnem uſ weſſelehm (parahda  
ſihmehm, par kurahm dabuhn nereti leelaſ prozenteeſ maſjaht).  
Kreewijā dſihwodami mehſ to neſinajam, ka Amerikā tahdſ  
litumſ, tad kahdſ parahduſ eetaiſjiſ un neſpehji aiſmaſjaht,  
tad wina ſamilijai, wina behrneem tee parahdi ja-aiſmaſja.  
Brangſ mantojumſ behrneem, kad wineem ſawa tehwa pa-  
rahdi jaſamaſja. Dſihwoſchana Amerikā, zaur zaurim ne-  
moht, ihpaſchi pahſtikſchana, ir deſmit reiſ dahrgaka par  
dſihwoſchana Kreewijā. Daudſ ſchi dahrguma dehl jaw til  
tahtu nahluſchi, ka wineem wairſ naw til daudſ pee rohtaſ,  
ka waretu ſew maiſi un ſahli eegahdateeſ; kartupeti un kaſija  
peeder pee gahrdumeem, kaſ naw panahkami, un pateſi kaunſ  
ſakoht, ka daudſ, kaſ ſawas drehbeeſ nowalkajuſchi, newar  
jaunaſ ſew eegahdateeſ un wineem bija, lai laili neſtaigatu,  
iſ maiſa drahnas ſew bija drehbeeſ jaſchuij, iſ teem paſcheem  
maiſeem, kurōſ preeſſch weena gada waibiba wineem bija  
ſuhſtijeſ miltuſ preeſſch maiſeeſ. To truhlumu zeeſdamo ir  
lohti daudſ; wineem til ir ar ſemi apmeſta buhdina preeſſch  
ſawas ſamilijaſ, no kuraſ jaw daſchi lohſekli miruſchi. See-  
ma ir gara un ſihwa; ſemkoſhim waijaga ſawuſ lohpiuſ

7 mehneſchus mitinaht un preeſſch ſawejeem maiſi gahdaht,  
beſ ka winſch kaut ko waretu nopelniht. Teem, kam ir ka-  
pitale un kaſ ar tureenaſ buhſchanu eepaſinuſcheeſ, teem  
dſihwe Amerikā naw ſlihta, bet mums, kam naw kapitale un  
kam wehl ar tureenaſ dſihwi ja-eepaſiſtaht, — mums lohti  
gruhti klahjaſ. Tahſ preeſſch mums eerahditahſ kolonijaſ  
(nomeſchanaſh weetaſ) ir pawifaſ nolaiſtaſ. Ja nu ſchihſ  
palaſtaht kolonijaſ ſalihdſinajam ar tahm brangahm weetahm,  
ko Kreewijā atſtahtjam uſ Ameriku aifeedami, tad to eedoh-  
majohſ ſirdſ no ſchehlabahm un ſirdſ-ſahpehm grih plihſti.  
Kad paſkatameeſ uſ ſawahm ſewahm un behrneem, kaſ ruht-  
taſ pahſmeſchanaſ aſaraſ raud, tad peetruhſti wahſdu, tahſ  
breeſmaſ un ſahpaſ iſſajihſti, ko wihrſ, ko tehwaſ tad ſajuhſti.  
ſcho ſinu paſneeguſchi newaram atſtaht ne-iſſajijujuſchi to no-  
ſchehloſchana, ka Menoniti muhſu plaſcho tehwiu Kreewiju  
atſtahtjuſchi, kur wineem labi klahjaſ, un aiſgahjuſchi uſ  
Ameriku, kur tilai pohſtu un behdaſ atraduſchi. Tā eet da-  
ſcham labam, kaſ dſimteni nejehdamaſ atſiht labumu, aiſſkreem  
ſweſchumā, kur puhleſ un gruhtumſ, truhlumſ un badſ gaida.

### Ahrſemeſ ſinaſ.

**No Anglijaſ.** Tee no Turkeem Bulgarijā paſtrahdatee  
breeſmu darbi, pahſ ko jaw wairak reiſaſ tilam ſinojuſchi,  
tagad arweenu wairak teek no Angteem eewehroſti un jo wai-  
rak deenaſ teek parlamentē pahſſpreeſti. Ari Anglu awiſeſ  
par tam gahda, plaſchaſ jo plaſchaſ ſinaſ par mineteem  
breeſmu darbeem ſaweem laſtajeem paſneegdamaſ. Anglu  
awiſe „Teimſ“ rakſta, ka Anglija noſuhſtijeſ uſ Turziju iſ-  
mekleſchanaſ komiſſiju, kaſ lai iſmekletu un ſakrahtu ſinaſ  
pahſ breeſmaſ darbeem Bulgarijā. Mineta komiſſija tad ar  
wairak zeemuſ apſtatiſjeheſ. Baring kungſ, kaſ pee ſchihſ  
komiſſijaſ peeder, rakſta, ka Filipopeleſ aprinki ween 10,000  
zilweku apkanti; 1000 lihuſchi bij palikuſchi ne-aprakti. Kiani-  
Baſcha tur buhdamaſ ne-eeſpehja breeſmu darbuſ aiſkaweht.  
Par liumeem neweeſ nebehdaja. Turki nelanj nodeguſchahſ  
mahjaſ atkal uſbuhweht. Labiba neteeſ plauta un eewahſta.  
Mahjaſ lohpi no Turkeem atnenti un aiſdſiht. Sehrgaſ ir  
iſhehluſchahſ. Daudſ ir nogrimuſchi breeſmigā iſſamiſe-  
ſchana. — Pahſ Serbiju ta paſcha awiſe rakſta tà: Wai-  
jadſetu peenahkamaſ kahſtā Turku miniſtereem paſinoht, ka  
wineem ne-attaſ, kad Serbija tihtu uſwareta, ſcho uſware-  
ſchana nepeeklahjigi iſleetaht. Ja wini dohma ka winu  
(Turku) kara-pulki Serbija til to ſimto datu no tahm breeſ-  
mahm war iſdariht, kaſ Bulgarijā nodaritaſ, tad wini tà  
dohmadami alotohſ. Lai wini ne-aiſmirſti, ka Serbija ne-  
otrahdaſ wiſ lahdā apſlehtā kaktā, no kam neka neſim.  
Kaſ ſchodeen Serbija noteek, to rihtu ſinaſ wiſaſ Giropaaſ  
galwaſ pilſſehtaſ, un kad Baſchi-Bozukuſ uſ newainigeem  
landim uſlaſiſch, tad politikaaſ wihru gudri wahſdi neſpehſ  
apmeerinahſ tantu ihgnumu, kuraſ pret Turziju wiſai ilgi  
paſeetibu iſrahdiſjuſchaaſ. — Tapat nebuſ atlanjamaſ, ka lai  
Serbijaſ brihwiba tihtu iſnihjinaſta. Serbija ſahw leelwaſtu  
apſargafchana. Lai ari Serbi wehl til leelu pahſſkatiſcha-  
nohſ buhtu nodarijuſchi, tad tomehr wini appaſiſmoſchana til  
daudſ uſ preeſſchu tihuſchi, zil Turki uſ atpakaſ gohjuſchi.  
Je beſ Kreewijaaſ wehl ſitaaſ waſtiſ, kam nebuſ pa prah-  
tam, ka lai Serbi atkal nahſtu ſem Tucku juhga jeb lai  
Belgrade atkal tihtu no Turku ſajdateem uſwareta. Tā rakſta  
mineta Anglu awiſe un winaſ wahſdi ir eewehrojama, tapehſ

ka tee rahda, ka Anglija fajelabs ihgnums pret Turziju un tamdeht laikam Anglu walidiba turpma wairs Turkeem nepalihdschs.

**No Rohmas.** Behz ilgala laika paslatifimees ari druzjin us Italiu, ihpafchi us ultramontanu riklofchanohs. Ka probtams, tad ultramontanu riklofchanahs wifu drohschaka ir Italiu ka tai weeta, kur pahwests mahjo. Garidsneeka stiprakais lihdsjellis, lai waretu us lauschu pulku ko eespeht, ir bijis isrihkoht prozefijas, tas ir: leelas kauschu fapulzefchanahs un staigafchanas kahdeem eewehrojameem basnizas fwehtkeem jeb notikumem par peeminu. Us schahdahm prozefijahm kauschu pulkus fawahdami garidsneeki fina to isleetah ultramontanu zenteeneem par labu, jeb ar ziteem wahrdeem fakoh, wini fina laudis usrihdiht pret walidibas brihwprahstigeem zenteeneem. Sinams walidiba, ultramontanu riklofchanu un zenschanohs labi pasidhama un sinadama, kahdi launi augli is tam preeksch laizigas walidibas un preeksch kauschu apgaismojchanas waretu isjeltees, — to sinadama wina nu jahka tam preti strahdaht, bet schi preti-strahdafchana nebija weegla leeta, jo ja walidiba buhtu minetas prozefijas pawifam aisleeguise, tad ultramontani buhtu elles trohlni fajehlsch. Bet walidiba, gudra buhdama, sinaja prozefijas jawa pahrsinafchanu nemt, bes ka ta buhtu tahs pawifam aisleeguise, prohti walidiba islaida pee jaweem gubernatoreem un pilskschtas preekschneekem pawehli, ka neweena prozefija naw atlaujama, ja ta pee teefahm naw 14 deenas eepreekschu sinama darita; tad ari mineta pawehle bija isfazihts, kas pee tahdahm prozefijam atlaujams un kas ne. Zaur tahdu pawehli nu prozefijas nebija aisleegtas, bet til nodohstas walidibas pahrsinafchanu un wairak ari newajadsija. Sinams ultramontanu smalkee deguni drihs isohda walidibas gudro isturefchanohs, bet ko nu dariht, kurneht gan war, bet leelu trohlni nedrihtst zelt. Katram brihwprahstigam wihran buhs preeks scho sinu lasoh, ka ultramontaneem naw isdeweas brihwprahstigohs walidibas zenteenus laweht.

**No Konstantinopeles.** Isgahjuschu numura mehsh pasneedfahm pahrsultanu neweenadas sinas un ka nu israhdahs, tad ari ta fina, ka sultans no trohna atfazijees, naw pateefa, jo sultans naw no trohna atfazijees; ari wina weseliba fahloht dohtees us labo pusi. Winsch beidsama laiku atturejahs no wifahm walstis darifchanahm un ta tad wina weseliba jahka atspirgt. Sultans jaw til tahku atspirdstis, ka jaw fahloht isbraukt. Bai gan ar sultana meefas weselibu us labo pusi eet, tad tomehr wina gara wahjiba wehl nekahdu labofchanohs nerahda, bet tas schim brihscham waldischanas leetu nejauz, jo waldischana stahw tagad pilnigi ministeru rohtas un kamehr sultans nefahls pats waldischana eemaisstees, tamehr nekahdas pahrgrohschichanas naw gaidamas. Jo masak sultans pats ko fpeh strahdaht, jo tschaklaki strahda nu ministerija.

**No Bulgarijas.** Sawu fina no Anglijas (platees to) jaw peeminejam, ka Anglija us Turziju nosuhtijuse ismellefchanas komisiju un ka Baring l. plafchakas sinas pahrsurku breefmas darbeem pasneedstis, kuras ishumu fanemtas peeminejam. Tagad atrohdam Baringa pasinajumu pilnigu kahda ahsfemes awise, is kuras tahs jo eewehrojamas weetas isnemdami schi usshmesim. Baring jaw raksta fakā: „Beidsamas diwi deenas esmu nopuhlejees jo plafchas sinas fakraht pahrsurku breefmas darbeem, kas nupat Anglija un wifur zitur leelu eewehrojanu fajehlschi. Tahs fadabuhstas sinas nereti zita zitai preti runa, ta ka man deefgan geuhli nahlahs fawu

usdewumu ispidiht un es baidohs, ka wehl nefpehfschu pilnigas sinas pasneegt. Tahs wehtis, ka Filipopeli un Tartar-Basardschika tikufchas pahrdohstas feewas un behrni, — tahs leekahs buht nepateefas, jo nekur es nefpehju peerahdijumus fadabuht, kas mineto pahrdohschanu apleezinatu. Zil es wareju issinaht, tad familijas ir isflichduschas un behrni nosudusch, kas is schehlschidibas tikufchi no fwefchneekem usnemti. Saprotams, ka wezakee daudstis jawus nosuduschohs behrus nefpehja atrast un ta tad walodas ispaudahs, ka behrni esoh pahrdohsti par wehrgeem. Pahrsinafchanu meitahm runajohst jahka, ka tahs gan pee zeemu ispohtifchanas nahkschahs laupitaju nagos, bet ka tee ar tahm buhtu andeli dsinusch, to schim brihscham newar wehl issinaht. — Zil Bulgaru jeb Bulgarefchu nokanti, to tagad ari newar pilnigi issinaht, bet kahdi 12,000 gan buhs tikufchi nokanti; bet ka pee tam leelas neschehlibas un breefmas nodaritas, pahrsinafchanu naw jahchaubahs. Kahdi feschdesmit zeemi ir pawifam jeb pa dalai nopohstiti un nodefsmati, pa leelakai dalai no Baschi-Bozukeem, bet kahdi desmit zeemi ir no nemeerneekem pascheem nopohstiti. Ka esmu dsirdejis, tad leelas breefmas nodaritas pee kahdeem tschetrisimts wangineekem, kas no Tatar-Basardschikas tika westi us Filipopeli. Wini bija pa tschetreem ar smagahm kehdehm fahlehgti un kad wini no tahla zela peeguruschi nefpeh jahlaki eet, tad winus ar slinttas galeem sita un ar pahrtagahm lapaja, winus ka lohus dsihdami. Wakar apmelleju zeetuma namus un atradu, ka tee ar zeetumneekem bija pahrpilni. Pahrsinafchanu geuhumi, zil dabuju sinah, zeetumneekem ne-efohst jazeefsch, un daschi zeetumneeki, kureem tik prafjis, man atbildeja, ka wini par aplohpjchanu newarohst fahdschetees; bet warbuht ka wini baidjahs taisnibu faziht. Zeetuma nam schim brihscham til pilns, ka wairak tur gan newaretu falikt eefschu, un tatschu nesen puse no zeetumneekem tika waj nu atlaisti jeb noteejati; tapeh gan war dohmaht, kahds pahrpilnumus tad zeetuma bijis. Man ari teiza, ka preeksch manas atnahfchanas Turku teefas esohst tikufchas zeetuma namu laba kahrtu eegrohscht. Es newaru faziht, waj schahdahm walodahm ir taisniba waj ne; bet til dauds es sinu, kas es Turku teefahm eepreekschu jawu atnahfchanu ne-esmu sinojis. — Schorihst tika paharts kahds Baschi-Bozuke, kas bija dalibu nehmis pee Huseina nonahwefchanas, pahrsurku jawu laiku ir sinohst. Baschi-Bozuke, kas nepeeder pee kahrtigeem kara-pulleem, wehl tagad iset us laupifchanu un ja wini netiks pahrsinafchanu no kreetneem wirsneekem, tad wini wehl dauds pohsta nodarishs. Bulgarija pahrsinafchanu nopohstita un walidiba manish jawu fahdi, kad wina nodohfchanas peedfichs. — Til dauds schi reisai no Baringa raksta.

**No Serbijas.** Serbi un wina karfch pret Turkeem. Usmanigo awischi lasitaju dohmas tagad pa leelakai dalai ir Serbiu, kur ta fakohst kristitee pret Muhamedaneefcheem breefmigi zihnahs un kur no nekristiteem, ta nosaujameem pagahneem, teel tahdi darbi padariti, par ko ir rakstihst newar. Seewahm teel wehderi usschelti; mosi behrni us pikkeem sprautsi un apfahst nehfati, waj atkal gajia fweesti un ar sohbeneem fakapati; meitas teel neganti wahrsinatatas un beidsoht us tirgeem pahrdohstas u. l. pr. — Daschs lasitajs warbuht parawsta plejus un fakā: „breefmigi gan!“ Wifa ta leeta stahw wifai tahku, tauta ir fweescha un pee tam dohmu kuhtriba dara pa leelakai dalai pee schahs leetas wifai fahbanus.

Tomehr mehš ari finam, ka mums ir lasitaji, kas ar dedšigu firdi un špulgodamahm azim skatahs us duhschigeem Serbeem un tikpat us wianu ka wifu kristitu tautu eenaidneeku Turku negantibas darbeem. Schis karšch, kas is wza tantibas eenaida un negantas wahrdsinaschanas iszheles, tagad, ka rahdahs, jaw tijibas kara pahrgahjis un ta tad jaw prasa: „kas winehs waj Kristus waj Muhameds?“ Bet pirms us scho jautajumu dsitaki ee-eijam, mums ir jadohd tuwaks pahrskats pahr pašchu Serbu tautu un wianu tagadejo stahwolli Giropas tautu rinda. — — Serbija ir 790 kwadratu juhdes leela ar 1,222,000 eedshwotajeem pehz pehdejas skaitischanas 1866ta gada. Wineem par rohbeschu pret seemeteem ir Donawas un Sawas upes, pret wakareem Drinas upe, pret rihteem Timokas upe un pret deenwideem no kalneem aprohbeschoti. Wisa seme ir kalnaira un winas augstakais kalns Koprnik ir kahdas 6000 pehdu augsts. Geleijas teel lauti kohpti un dsihwo laudis un kalni ir ar beeseem mescheem apauguschi. Tad wehl te zauri tel Morowas upe. Lai gan Serbija ar Widus-Italiju stahw weena lihniya, tad tomehr winas klimats (gaisa buhschana) ir pawisam sawadaks. Wafara ir lohti filta, bet seema reisahm salst lihds 12 grahdehm Reomira. Wajara lihst mas lectus, bet reisu reisahm ir bahrgs pehrfona gais. Tur aug ohfoli, gohbas, ohfchi un egles un pret deenwideem atrohdahs meschi no lasdahm un maulbeeru kohseem. Meschs ari atrohd sudraba papeles (apfes), akajijas, dauds ahbeles un pluhmes. No mescha swehream tur mahjo irfchi, stinas, saki un lappas. Serbi ir no weenas tautas un walodas ar Austrijas Slawoneem, Kroateem un Dalmateem un Turzijas Bosneescheem un Herzegowineescheem. Pehz ilgata un asinaina kara pret Turkeem 1830. gada Serbi atswabinajahs no Turku pahrestibas un palifa firsta walstis sem Obrenowitscha familijas waldischanas, bet ar to nolihgumu, ka wineem il gadus Turkeem ir jamaksa 41,552 dukati. Tagad walda firsts Milans IV., kas 2tra Juli 1868ta gada tifa eezelts. — Serbi ir wairak masi nefa leeli no auguma, ar plateem plezeem un spehzigem lohzeekteem. Wianu feija ir patihkama, mati teem ir wairak dselteni jeb bruhni, mafak melni. Semes-lauschi nehja til uhfas un pilnu bahrdsu tikai wianu preesteri. Seeweefchi tura melnus matus par leelu kohschumu un tapehz pilssehtneejes ar dselteneem mateem mehds tohs melnus krahshoht. Ari seeweefchi ir til no wideja auguma un kaut newisai smukas, tad tomehr patihkamas. Serbeem ir wisai pazeetiga un draudšiga daba; bet kauschana to teiz par niknu un duhschigu. Wini ir gudri un ismanigi, sawu labumu tee nefad nepalaischoht, reti tee zitu rangohht peewilt, bet fewi peewilt tee nefad nelaujotees. No sawas teesbas wini ne druskai ne-atlaischotees un esohht katra reisa gatawi us prozefi. Labi runataji buhdami tee ari esohht preeksch fewis pašchi tee labakee adwofati. Stribdina wini paleekoht wisai pikti, bet kauschanahs pašchu starpa noteekoht lohti reti. Tijibas leetas wini turotees wisai stingri, pat lihds mahnu-tizibai un ta tad wineem esohht daschadas simes, kaa nosihme laimi waj nelaimi. Geksch jatifschanahs starp bagatu un nabagu ne-esohht nekahda starpiba, tur ari newa nekahdas augstmanu familijas, ne ar gohdu wahredeem puschkoti laudis, zaur kam tahda schkirschanahs waretu zeltees, ka tas zitur noteek. Turki zaur neschehligu apšpeeschanu wisas augstmanu familijas pawisam isnihzinajuschi. Kahds Anglis, kas scho widu 17ta

gadufimteni apzelojis, raksta, ka wisch pats redsejis meitas is firsta dsimuma preeksch arkleem aishuhgtas. — Preeksch amatneezibas Serbeem ir mas lustes un ta tad wisi amati stahw eenahzeju Wahzeefchu rohtas, us kureem wini nezeenigi luhlojahs, it ka rohku darbus wihreem isdariht buhtu nezeenigi. Ta tad wini pašchi pa leelakai datai paleek semneeki un gani; bet lihds wini sawu tehwu atstahj, wini paleek waj par saldteem jeb stahjahs krohna deenasta. Tadeht ka zeki Serbija wehl wisai flikti un ari gruhti ir aplohpjami, tadeht semes kohpschana stahw wisai semâ kahrtâ un lauku kohpschanas rihti ir wehl tahdi, kahdi tee bija preeksch simts gadeem atpakat; jo semes augtu aishweschana us leelakeem tirgus platscheem wehl dauds maksja un tapehz tee ari wairak ar lohpu kohpschanu nodarbojahs, ihpaschi ar zuhku audsinaschanu, kas teem ir weeglaki us pilssehtu aishwest un tahlumâ aishsiht, tur pahredoht un ar naudas kuliti atkal us mahjahm dohtees. Tapehz Magiari ka Serbu eenaidneeki mehds tohs nosaukt par zuhku ganeem un pašchu Serbiju tee dehwe par Giropas leelo zuhku kuhli. (Turymak beigums.)

### Wallas kreises skohlotaju konferenze Gulbenē.

Wallas kreises laizigs skohlu pahrluhts, zeenijams Wez-Gulbenes leelstungs, barons G. von Wolff, usajzinaja laipnigi scho gad wisus skohlotajus no schahs kreises us konferenzi Wez-Gulbenē. Schi usajzinaschana tifa ar preeku usnemta, jo katris gribeja labprahht redseht, ka ta muischa isskatahs, tur muhsu laizigs rewident leelstungs dsihwo. Tadeht bij wasaras swehttu pehdejdeem labs pulzinsch skohlotaju Gulbenē sapulzejees no tuweenes un tahleenes, pawisam 53 skohlotaji, weens leelstungs un 3 mahjitaji. Preeksch konferenzes tifa gariga konzerte Gulbenes basniza notureta, kura ihli labi isdewahs. Pee konzertes nehma dalibu wif skohlotaji wihreeschu tohri, tad Gulbenes-jauhts kohris un ari notika solo dseedaschana ar ehrgetu pawadischanu. Starpa-brihschus ispidija Krastin lungs ar jautu ehrgetu spehleschannu. Lai gan bij basniza 3 weetas eedalitas preeksch klauktajeem, — pirma weeta maksaja weenu rubli, ohtra pusrubli un trescha 20 kap. f., tad tomehr wisas weetas bij no klauktajeem pilnas. Kungi un semneeki, wif bij us konzerti nahlufchi. Ta tad noprohtams, ka eenahschana, kura Widsemes skohlotaju atraitnu lahdei par labu nahja, bij branga. — Ta pateiziba, ka tahds bagats artaws skohlmeistern atraitnu lahde krita, nahl wifwairak muhsu garigam rewidentam, Palsmanes mahzitajam Brandt lungam, kusch ruhypigi par to gahdaja, ka konferenzes deena bes konzertes nepaliktu. Tapat Gulbenes leelam lungam, kusch ari par to gahdaja un bes tam wehl pats biketi preeksch konzertes pirdams, labu dahwanu dewe. Pateiziba scheem abeem lungeem!

Pehz konzertes tifa brohfasts noturehts. Ta pulkstien weena pehz pufdeenas dewahs wif skohlotaji us Gulbenes meitenu draudses skohlas sahli, tur konferenzes darbus usnemt. Konferenze eesahlahs ar tahs dseefmas nodseedaschannu: „Kungs Jesus Krist, nahz pee mums buht! „Tas garigs skohlu pahrluhts, zeenijams Brandt lungs tureja firsnigu Deewa luhgschannu, to Kungu peesaudams, ka sapulzejeschee sanahlfchi par skohlas darbeem farunatees, lai tas Kungs winus nemoht sawa skohla, jo wisem wehl wajagohht schahdas skohlas, un lai tas Kungs dohdoht sawu swehtu Garu, ka wif warohht weenprahtibâ tohpâ buht.

Pehz tam, kad wehl daschas pee konferenzes peederigas farunaschanahs bij beigtas un protokolwedejei istaudsiti, dewe zeenijams preses lungs pahrsstatu par pagahjuscha gada skohlas buhschannu.

1. Zeenijams runatajs peemneja sawa runa wispirms to ar preeku, ka waldischana esohht isdewuse diwus jaunus likumus, kuri skohlotajeem gaušchi eevehrojami. Tas pirmais likums

efoht tahds, ka wiff lauka ffohlotaji teefoht atfwabinati no kara deenesta, kamehr tee stahwoht amata, — un ka tahdeem, luri gan seminariju zauri gahjuschi, bet pehz tam ffohlotaja weetu ne- peenemoht un pehz litumeem efoht kara deenesta ja-estahjabs, jadeen titai 3 gadi. Schis litums efoht ar preeku fanemams, tapehz ka tas wifai semei par swehtibu nahfchoht; jo, ja schahds litums nebuhtohit islaists, tad buhtohit muhsu seminaru pehdigi tuffchi palikuschi; neweens nebuhtohit sawu dehlu us seminaru dewis, kad tam pehzat ir ja-estahjabs kara deenesta, ka katram zitam. Tahda wihse buhtohit peenahjis drihs kreetnu ffohlotaju trubkums, kas tautai buhtu par nihfchanu.

Schee ir pateest wahrdi. Lai tas kungs mums ustur wehl ilgi tahdu waldineeku, kam ir tahdas augstas gohda dohmas, mums tahdu gudru uu laku litumu dohdoht, zaur to winsch mums ir parahdijees ka ihstems semes tehws. Deewsi! ustur' Keiseru!

Zeenijams runatajs tablatu fazija: Tas ohtris litums efoht tas, ka muhsu laufflohlam tilfchoht dohta rekte, ka teem jau- netkeem, luri muhsu laufflohlam zauri gahjuschi, tilfchoht atlaisti 2 gadi no kara deenesta, kad tee nolael weenu effamenu, newis pee kreisflohlam, ka tas agrakt bijis, bet pee muhsu paschu ffoh- las teefahm. Pehz scha lituma nahfchoht lehtati to elfamenu nolikt, tapehz ka tas pee muhsu ffohlas teefahm tilfchoht Latwee- schu waloda noturehts. — Tahds pats gohda litums, ka pirmais!

Tahlatu zeenijams runatajs peemineja, ka isgahjuscha gada muhsu augsta Widjemes wirsflohlam teefa ir islaiduff tohs jau- nus ffohlas litumns Latweeschu waloda un peefuhitijuff wisahm pagasta waldifchanahm un ffohlam. Tagad waroht wifas pa- waldifchanas paschas dabuht sinabt, kas pee ffohlas buhifchanas ir wehra nemams. — No ffohlas rukeem efoht redsams, ka meitas wehl mas teefoht ffohla fuhititas. Pagasta waldifchanas mas palihdsoht pee ffohlas buhifchanas, jo ffohla rohdotees wi- fadi trubkumi. Tapat wezati nepalihdsoht peenahkami.

2. Stohlotajs J. Greste lungs no Smiltenes dewa attal at- bildu us to praiffchanu: „Ka un zaur to samanto un paglaba ffohlotajs to few waijadfigu firdspreetu?“

Pirms runatajs us scho praiffchanu atbildeja, winsch luhfoja peerahdiht, ka preeks un jautris gars efoht ihsta audsinataja nepeezeeschamas ihpaschibas.

Runatajs mineja schahdus lihdseltus, ka waijadfigus pee ffoh- lotaja firdspreeka eemantofchanas un uftureschanas:

Stohlotajam waijagoht:

- 1) lohpt sawu amatu, 2) pascham ne-apnituschi us preefschu mahjitees, 3) lascht pedagogifkus rakstus, 4) gruntigi fataifitees us stundahm, 5) pascham fewi sawalditees, 6) kahrtigi darbus eedaliht, 7) atpuhstees pehz darba, 8) fatiltees ar amata bee- dreem, 9) apmelleht ffohlotaju konferenzes, 10) apdohmaht ffoh- lotaja amata gohdu un 11) patautees us Deewu.

No sawulzes tita wehl diwi gabali mineti, ka ari pee ffohlo- taja firds preeka uftureschanas waijadfigi:

- 12) istituffi deenifcha maife un 13) fatilfchanahs ar ffohlas behrnu wezateem.

3. Trefchais runatajs bii Waltas draudses ffohlmeistaru se- minara ffohlotajs Warstat lungs. Winsch sawa runa dewa atbildu us to praiffchanu: „Kas ir muhsu tagadeja tautas ffoh- las buhifchanah ihpaschi eewehrojams?“ Runatajs eefahka no tahs wifajannalahs zenschanahs pehz iglihtibas, lura ihpaschi zaur politifstas gadijumeem zehlfusees. Pehz tam, kad runatajs labi imellejis un atradis, ka schai zenschanai pehz iglihtibas efoht tahds noluhks, fadabuht nofazitu isweizibas un sinaschanas mehru, us to nemas neluhkodama, waj mahzibas ari garigi zauri speeschahs un behrnus audfina, — winsch eeraudfija breefmas augam preefsch tahm tautas ffohlam, luras schim noluhkam peestrihtohit. Zaur dshifchanahs pehz ahrija materiala mehka ir jabihstahs, ka ta pareisa audsinaschana zaur ffohlas mahzibahm, lura pee prahta un gara zauri speeschahs un to apgaitmo, ne- nonihst, zaur to ffohlas war palikt par dshifchanas weetahm un titai eemahzifchanahs ffohlam. No ta waroht tas zeltees, ka ffohlotajam pajuhdoht ihstems amata preeks, un tas pats no

ffohlotaja un audsinataja noslihdohit seme par ffohlas turetaju. Us schahm breefmahm ffohtotees, waijagoht muhsu ffohlas mah- zibai pehz sinamas eerittes jeb forma notikt, luras waijagoht tahdam buht, zaur to waroht pareisu behrna audsinaschanu panahst. Schis forms waroht tas meen buht, zaur to behrnus weenmehr pee paschstrahdibas ufturoht un to panahfoht, ka wifa klase nemohit weenadi dalibu pee mahzibahm. Bet ta leelaka leeta efoht ta: Mahzibahm waijagoht ta us behrna prahtu un gribeschanu strahdabt, ka zaur to pareisa audsinaschana noteefoht. Pee tam efoht waijadfigs no ffohlotaja pufes: mihlestibas pilna firds, filts prahts un eefschiba.

Ar scho teizamu runu bij konferenze beigta; jo deemschehl ne- bij neweens ffohlotajs wairaf us runas tureschann fataifitees.

Pehdigi wehl Gulbenes mahzijas, Keusler lungs, ka komist- jas beedris preefsch Latweeschu gramatu sagahdaschanas, atgah- dinaja ffohlotajus, ka tee, kam Deews tahdu prahtu un garu dewis, nepaleefoht pee apsohlfifchanahs ween, bet ari pee isdari- fchanas. Lai rakfoht fatris pehz eefpehschanas Latweeschu gram- matas. Pee rakstifchanas newaijagoht dauts ffohtitees us jaunu mohdi; jo ta ne-efoht arween ta labaka, bet lai rakfoht ta, ka to tauta saprohtohit; jo wairaf teefoht rakstihits preefsch tahdeem, kas wahzifli neprohtohit.

Ka nu israhditahs, ka us nahkam gadu atrafees wairaf tah- du ffohlotaju, kas preefsch konferenzes strahdahs, tad tita preefsch nahkamas konferenzes notureschanas, lura attal Gulbenes kuhš, diwas deenas noliktas.

Kad konferenze beidfahs, tad dewahs wiff us Gulbenes traf- teeri pufdeenu lohpa notureht. Schis pufdeenas notureschanas laifs peedereja pee teem jautatajeem no wifas deenas. Nu bij waka weenam ar ohtru draudfigi parunatees. Pa widu atfla- neja dascha laimes usdseedaschana; ihpaschi eewehrojama ir Damberg kunga laimes usdseedaschanas runa. — Zapreezajahs bij par to, ka lai gan daschadi weefk pee galda sehdeja, tomehr pee teem leela weenadiba mahjoja. Ihpaschi bij to preezatees par Gulbenes leelkunga laipnibu, ar to winsch pret ffohlotajeem neween pee pufdeenas galda isturefahs, bet wifu zauru deenu. Schim laipnigam leelam kungam nahf leela pateiziba par to, ka schogad tita konferenze til jauki notureta; jo winsch bij ruh- pigi gahdajis par to, ka ffohlotajeem netruchst laba naktis kohr- teka, ruhmitas weetas preefsch konferenzes notureschanas un la- bas pufdeenas malitites, pee luras winsch no sawas pufes leelu datu peepalihdseja. Labs, laipnigs leelkungs dshwo flaita muifcha ar jaunu leelmahti. Muhsu wehlefschanahs ir ta, lai tas kungs leel tahdam leelam kungam arween labi kachtees un mums to wehl ilgi uftura par laizigu rewidentu!

Pee pufdeenas malitites nokawejuschees ffohlotaji wiff ffohlotaji us Gulbenes leelkunga dahrsu, lai tur waretu wehl kahdu bruh- tinu lohpa palikt, parunadamees un pa starpahm kahdu jauku dseefminu, ka labu laika kawelli, padseedadami. Bet dauts ffohlotaju bij jaw us mahjahm aifsteiguschees un ziti attal ne- nehma dalktu pee dseedaschanas. Tadeht, bij drihs jamet ar dseedaschannu meers un jafschirahs. Stohlotaji atstahja ar to preezigu juschannu Gulbeni, ka schee efoht jauki iszeemojuschees.

J. A b e l.

**Termini.**

10. August. H. Buscha nama pahroobfchana Mastawas Uhr-Widga; tapat M. D. Lucharewa Keepneetu eela un M. H. Koskowa Aiteen eela, pee Landfogtei teefas 2. setzijas, pulstien 1; tad D. F. Damarowsky ihpaschuma pahroobfchana Kihpsala, pee Landf. 1 setz. pulstien 1.
12. " Gg. W. Koch un B. Lapping ihpaschuma pahroobfchana Spi- talu eela, pee Landf. 1 setz. pulst. 1.

**Atbilde.**

D. — H. Jusfu peestimejums derigs preefsch J. beeoribas preefschnezi- bas, bet amifis tam naw ihsta weeta, jo kamdeht lectu wifpahrigi nemt, lurai titai sawa fewifchla noslomeschana.

Rihof 5. August pee Rihgas atnahlfufchi 1764 lugi un aifgahjuschi 1694 lugi.

**Sludinaschanas.**

**Pensioneer**

atrohd laipnigu usnemšann masa Pils-eelā № 4, 1 trepi augsti, Cefsch-Nihgā.

**Diwi skohleni** war dšhwolli un kosti dabuht Marstal- un Kungu-eelu stuhri № 20, fehtā, 1 trepi augsti pee Leschinsky.

**Bez-Altes**

skohlas-mahjas seme tiks tai 2. September sch. g. pret kauziona eemalšaschanu wairakšohlišanā uf feschā gadi iszenteta. Tuwalas epasšaschanahs tai pašā deenā pee pagasta waldbibas.

Paagast wez. G. Apfit.

**Kahdas**

**jaunas meitas**

no semehm, lam drustu ir skohlas finaschanas, war skohderešchanu gruntigi eemahžitees Schuhnu-eelā № 9, Kamin namā, 3 trepes augsti, pee Grünthal. Winas turpat war ari kosti un dšhwolli dabuht.

**Cesalu-dihgti**

teel lehti pahrdohhti Hluzgeema atšijas alus bruhfi.

**Semneeku mahja**, leela 16 dahlderu, 25 werstes no Nihgas teel sem labeem nolihgumeem pahrdohtha. Peeprafšchana Tihnušcha muišchā pee gruntneeta Grunfeldt. (Lindenbergr pr. Dger.)

**Janna leela mahja**

ar 400 kwadrat asu leelu grunti ir pahrdohdama Abgeles talnā Kaleju-eelā 36. Tuwalas finas turpat.

**Weena jaunubuhweta mahja** Mastawas Abh-Nihgā Laboratorijas eelā polizejas numurs 631 ir ar masu eemalšaschanas sumu pahrdohdama. Klatatas finas pee

Albert Drescher. Jelgamas Abh-Nihgā leelā eelā.

**Diwas mahjas:**

Naudihgen un Jaun-Semneek, ar grunīs-gabaleem 430 puhraweetas leelumā, teel pa weenai jeb abas lohpa pahrdohthas Straupes draudse, Nohsbergu pagastā. Andeles slehgschana war turpat pee gruntneeta behta, jeb ari pee gruntneeta pašā, J. Preebicht, Bez-Altes Wentes mahja notilt, apaschā brikwas rohtas, ar labu salihgschannu un mehrenu zenu. Peeminu ta ar krediti ir slaidribā un muišchas parahds ir wišs nomalšahs.

**Skultes muišchā**

ir uf nahlošchu gadu

**20 semneeku mahjas**

pahrdohdamas ar 40 rbl. eemalšaschanu pahrdohdameri. Klatatas finas pee muišchas ihpaschneeka no 1. lihōf 20. August un no 5. lihōf 20. September.

D. von Frentag-Loringhoven.

**Jannu sauju patent-raugu**, las ihpaschi preefšch laužineekem ir derigs un las zaur mehnescheem ilgu stahweschanu labš usurahs, pēdašwa

**Wolansky un beedris,**

Kungu-eelā № 19, preti Mišchle t. tehrauda-leetu bohpei.

**Nihgas glanz-wikfi**

ihsti teizamā labumā par 12, 8 un 4 lap. par glahfi pēdašwa

G. Pultroc.

Kahrku-eelā № 8, preti Bolderejas bahnušcham.

**Nihgas Latw. beedriba.**

- 1) Swehtdeen, 8. Augustā pulsti. 5 pehs pusdeenas runas-wihru sehdeschana.
- 2) Kas wehletohs pēdalitees pee dšeedaschanas, lai pēteizahs pee laika, wehlakais August mehnesi. Preefšchneeziba.

**Walmeerā.**

Getaisita pohbnize ar dšhwojamo mahju pee pates leelzeta, las ari par spikeri preefšch linu-andel-maneem ir deriga, pahrdohd G. Specht, Walmeerā.

**Bohdes-pahrzelschana.**

Mana pulstenu-bohde no 5. Augustā jahloht ne-atrohдахs wairš Sinderu-eelā Nr. 9, bet masahs Jaun- un Teshab-eelas stuhri, Tambellini namā preti Gulbja apteekim.

Pilsfehtas pulstenu-taistajs

**Adalbert G. Berg.**

**Leetu-Israhdifschana Talsos.**

Tai 18., 19. un 20. Augustā sch. g. mehš Talsu lauku- un šaimneezibas-leetu mašchinu israhdišchannu apmellešim ar leelu krahjumu šaujamu-mašchinu, un luhdsam tohs, lam mašchinu waija-dsetu, muhs apmelleht, jo winas warehs rebeht šrahdajohht. Ši ihpaschi preefšch skohdereem ar jamas mohdes patenteeretu usspohlejamo, tā ari rohtu un lahju minamas mašchinas buhs dabujamas.

**Führ un Zimmerthal,**

Nihgā leelā Smilšchu-eelā № 7.

**Jauns pak-kambaris. Wold. Kregera**

pak-kambaris un pehrwju-bohde, Nihgā, Kalku- un Fuhrmanu-eelas stuhri pee Gaismin eebraufschanas-weeras (zitēš M. Busch) pēdašwa par wislebiato zenu zuturu, tašju, tehju, wišadas mahldera un dšhju-pehrwes, tā ari žigarus, tabaku un papirosus par fabrika tirgu.

**Treibuhšis**

Abgeles-talnā ir isdohdams. Tuwalas finas Kungu-eelā № 12.

Tai nakti no 1. uf 2. Juli sch. g. ir Kraukku muišchas Jochum trohdšineekam (Wallas kreise, Zeswaines basn. dr.) gaischbehs žirgs no wideja auguma 7 gadu wezš, kuram trehpes uf labo wuh, lupla tumšā aite, uf palatas krusteem tumšā srihpa, apaschā wehdera gara wilna, 80 rbl. wehribā, no ganības nosagts. Par schā žirga jeb sagla rohtā dabušchannu sohla

25 rubl. pateizibas algas minetais trohdšineeks J. Rutke.

**Nihgas Latw. beedriba.**

Swehtdeen, 15. Augustā:

**puķu balle.**

Tuwalas finas nahlošchā šchihš lapas numurā. Kahrribas komištā.

**Rahwes-peemina.**

Radeem, draugeem un pasihstameem ta behdiga fina, ta mans mihlohts wihrs un muhju tehws

Peter Dohle,

dšimis Maties draudse if Mojahn pagasta tai wezumā no 71/2 gadu, miriš.

Dohle, tai 11. Juli 1876.

Atrakne un behrai.

**Sirsnigu „paldees“**

tuweem un tableem, las pee 25. Julijā notureta basara ar fawahm dahwanahm un palihdsibas pasneegschannu ir dalibu nehmušchi, zaur to basars brangi isdewahs. J. R. L. S. basara komiteja.

**Jarnikawas draudses skohlā**

eešabstees atlat mahzibas 16. August. Tuwalas finas turpat skohlā. Skohlas waldischana.

**Skohlotajs,**

las Baltijas skohlotaju-seminarijā (Nihgā) kursu beidšis un labas atestates usrahdiht war, melle weetu. Peeprafšchanas-wehstules lihōf ar nosajumeem šafubta uf schahdu adrešti:

M. Abhgall, Nihgā Latw. beedribas namā.

**Draudš.-skohlotaja palihgs,**

las slaidri Kreewu-walodu proht, wehlejams buhtu Baltijas seminara mahzellis, teel Ritares draudses-skohlā mellehtis. Beeteifschanahs personigi 16. Augustā sch. g. draudses mahj. m.

**Pagasta skohlotajs**

teel preefšch Alšwiku pagasta (Wallas aprinki un Alšfnes draudse) mellehtis. — Tahdeem, las Wallas draudses-skohlotaju seminara kursu zaurgahjušchi un jaw par skohlotajeem bijušchi, tiks preefšch-rohta dohta, un teel tee, las scho weetu grib peenemt, usajimati tai 20. Augustā sch. g. no rihta ar waijadsigahm leezibahm pee schahs pagasta waldischanas uf notaišschannu atnahht. —

Alšwiku pagasta walb., tai 26. Juli 1876.

Pagasta wezalais: K. Raiwin.

**Palihga-skohlotaja**

weera ir Tahdes walšis-skohlā dabujama. Kas scho weetu gribetu peenemt, lai pēteizahs lihōf 1. Oktobri sch. g. turpat pee skohlotaja M. Grawe.

**Alaschu pagast. skohlotaju palihgs**

peenemans. Par 6 mehneschi mahzischanas alga ir nolikta 150 rubl. f. Uf to amatu šagata-wojuschērs un las to weetu grib peenemt, jāpēteizahs pee pagasta wezata. —

**Sehns,**

15 lihōf 16 gadus wezš, atrohd darbu manā driku-namā. Ernst Plateo.

**Laba meita**, wišu mihtati no semehm, teel preefšch fehla un istabas mellehta. Klatatas finas Pehterburgas Abh-Nihgā Glifabetes eelā № 5a, Belsto namā pee Saensell luga.

**Wahzeelis**

no semehm teel preefšch weena wihnušcha mellehtis leelas Alshanderu eelas un Kaleju eelas stuhri № 32 pee G. Lange.

No žensures atwehlehts. Nihgā, 6. August 1876.

Drišehtis un dabujams pee

bischu- un grahmatu-driketaja Ernst Plateo, Nihgā, pee Pehtera basnizās.

No polizejas atwehlehts.



**A i s g a h i e i i.**

I.

Smufâ gaischâ pawafaras-rihtâ staugaja Emanuels Wakermans, leela bagata Waldbergas zeema preekschneeks, dohmâs eegrimis pa sawu dahrsu. Galwu tas bija us kruhtim nolaidis un rohkas us muguru kôhpâ falizis. Us galbina masâ dahrsa namina bija kahdi papihri, ar leelahm sehgelehm apstempeleri, un laika-raksta lapas. Brihscheem Emanuels palika pee galbina stahwoht un usmeta sawas azis us teem raksteem, kratija skumi sawu firmo galwu un eefakla atkal staugah pa dahrsu.

Bija mihligis rihts un pawafaris stahweja sawâ seedoschâ krahshnumâ, putnini jautri un lihgsmi tralinaja; tikai wezais Emanuels bija behdigis un ne-atrada nekahdu patifschanu pee wisa ta, kas ap wina notika.

Kas gan wareja to zitadi jautru wihru tahdâ jaukâ rihtâ tâ apbehdinah, jo lihds schim bija wina leelakais preeks, faulei lezoht no mahjahm iset un pa dahrsu pastaigatees.

Emanuels bija tas bagatafais jaimneeks pa wisu zeemu. Stalki sirgi sweedja wina stalos, labi uskohptas gohwi ganijahs wina ganibas; wina schkirstâ atradahs weenumehr noliktas dahwanas preeksch teem nabageem, kas peeelahjigi luhgdamees pee wina durwim peeclaudsinaja. Bet ta nebija wina leelaka bagatiba; wina dahrgaka manta bija wina familija: wina mihlais dehls Witums, wina tschalla mudiga dehla feewa Anna un tahs trihs behrni, Ernsts un Frizis, diwi smuidri puikas no tschetripadsmiit un diwipadsmiit gadeem un ta mihliga Marija, kura nupat sawu desmito dsimschanas deenu bija swehtijuse. Schee bija weza Emanuela augstaka un leelaka manta, pee kuras winsch ar sirdi un dwehseli bija peekehrees.

Saule jaw labu gabalu bija patezejuse, kad dahrsa wahrri no ahreenas tika atdariti un ar preezigu waigu eenahja Ernsts, Frizis un Marija, griedami, kâ eeradusch, sawu weztehwi ap-sweizinaht. Zittahrt behrni sweizinaschana wina eepreezinaja, bet schodeen winsch tohs ar skumibu fanehma. Agraki winsch ar teem kahdu stundu pajohkjoja, bet tagad tuhliit atlaida, tikai wezakam sehnam Ernstam fazidams, lai tas sawu tehwi atfauzoht, ar kuru winam esohht jaruna.

Kad behrni bija aishajusch, tad wezais Emanuels fazija: „Noschellojamee behrni, waj juhs wareseet panest schkirschanohs no dsimtenes un aiseeschamu us sweeschu semi? Bet kas gan waretu notikt, kad mehs scho nelaimi nowehrstum? Waj naw labaki laizigu mantu atstahst nefa dwehselâs meeru pasaudeht?“

Atkal gohdajamais Emanuels kratija sawu firmu galwu un staugaja pa dahrsu, kamehr wina dehls Witums buhschoht atnahzis.

Witums bija smuks, flais wihre, paschos seeda gaddos. Tagad winsch atnahzis us tehwi fazija: „Te es esmu, teht, — tu gribeji ar mani runah, bet laikam nahku par agru?“

„Ne, mans dehls,“ atteiza wezais un ghaja mudigi pee Wituma, tam rohku sneegdams. „Man wajjaga ar temi ko runah un to newar ilgaki pawilzinaht. Sehdees pee galbina un lasi pate schohs rakstus, kuri man wakar tika peejuhiti.“ Witums apsehдах un lasija. Wina ghimis gandrihs pee katas rindinas aptumshojahs; pehdigi tas nolika papihrus us galdu un fazija:

„Ja ir leela netaisniba. Ko lai nu mehs daram, teht?“  
„Es gribu papreekschu sawas dohmas sinah, mans dehls,“

tehws atbildeja. „Iffaki wijas sawas dohmas un nebihstees no mana spreeduma. Pee tahdahm swarigahm leetahm wajjaga ar apdohmu kertees.“

„Labi, teht, tâ ari es dohmaju,“ Witums atteiza. „Waldischana no mums pagehr, lai mehs sawu tizibu pahrgrohsam, un kad ne, tad lai tehwiu atstahjam, tapehz ka protestantur tiziba schi wairs neteel eerandjita. Waj naw taisniba, teht, ka tas tatschu stahw schi rakstihis schini rakstâ.“

„Tâ ir, mans dehls,“ tehws atbildeja. „Ko tu nu gribi dariht? Apdohma labi, eekam tu atbildi.“

„Tehws,“ Witums drohschi fazija, „te naw neko ko apdohmah. Tas Kungs faka: „Kas sawu kruhtu us jewim nenem un nenah man pakal, taw naw nekahdas datas ar manim.“ Un atkal tahtak: „Es esmu tas pasaules gaischums, kas man pakal staiga, tas nestaigahs tumfibâ, bet baudihs tahs dsihwibas gaischumu!“ Es gribu labaki wisu atstahst nefa to Kungu muhsu Deewu aisleegt!“

Leels preeks tehwas azis atspihdeja, tahdus wahrdus no sawa dehla dsirdoht; bet atkal wina waigs aptumshojahs, un winsch fazija:

„Bet nepeemirsti, mans dehls, kas tew ir ja-atstah? Dsimtene, draugi, mahjas, dahrsi, lauki un plawas, ko tu ar sawahm rohkahm esi til teizami uskohpis.“

„Es neko nepeemirstu,“ Witums ar meerigeem wahrdem atbildeja, „bet es ari dohmaju no tam, ko tas Kungs faka: „Kas atstah mahjas un brahtus mana wahda dehl, tas simt-kahrtigi to atdabuh.“

„Bet tawa feewa, tawi behrni, waj tu, mans dehls, ari to apdohmaji, zil gruhti wineem nahksees, no wisa ta schkirtees, kas wineem til mihlsch ir bijis?“

„Ne no wisa, teht,“ Witums atbildeja. „Deews paleef wineem — un tu, un es! Es pasihstu manu Annu — wina nedohma zitadi kâ es, un ari zitadi nedarihs.“

„Labi, mans mihlais dehls,“ tehws issauza un speeda sirj-nigi Witumu pee sawas kruhts — „sawas dohmas ir ari manas, un es sinaju, ka tu to wehlesi, neskatidamees us pasauligu mantu un pasuhdamu sposchumu! Tad lai mehs efam mohdrigi un stipri eeksch tizibas! Deews ir wijur, un wijur winsch ir pee mums, kad mehs ar wisu spehku pee wina turamees mihlestibâ un tizibâ. Rokratissim puteklus no sawahm kahjahm un meklesim zitu tehwiu. Deews muhs pawadihs un wina swehtiba pee mums paliks!“

„Us kureen tad tu gribi, lai mehs sawus fohlus speram, teht?“ Witums prafija.

„Us kureen gan zitur kâ us to brihwu semi Ameriku, fur katre zilweks war drohschi sawu Deewu luhgt, ka wina sirds un tiziba pagehr! Waj tu fatrubkstees no tahta zela pahri par juhru? Tad nepeemirsti, mans dehls, ka stahw rakstihis tâ:“

„Ne mats no juhju galwas nekritihis, bes ta Kunga sinas!“ Deews ir mana pils, us ko es palaujohs. Winsch ir mans jslis un mans patwehrums!“

„Un tomehr, teht, tu weenadi tohs suniji, kas runaja no aiseeschanas us tahtu sweeschu semi,“ Witums atbildeja.

„Ja, es esmu sunijis un wehl tagad faku, ka kad kahds pehz mantas kahribas un pehz weeglahm deenahm dsihdamees atstahj dsimteni un tehwiu, tad tas pehzal noschellohs, bet tad tas buhs par wehlu,“ tehws bahrgi atteiza. „Bet mans

dehls, waj meh's no fchejeenes mantas kahribas pehz eijam, waj muh'su firdsapinafchana nefala, kad meh's ne-eijam, ka meh's fawas firdis ar leelu grehku aplraujam? Kas ar Deewu eet, tas eet labi."

"Warbuht meh's dabujam tuwumâ tizibas brihwibu!" Witums fazija. "Kapehz meh's nesinamu par sinamu nemfim, mans dehls? Te, waj pahri juhru, — Deews ir wisur," tehws atbildeja."

"Wedi muhs, — meh's gribam tew preezigi lihdsi eet!" Witums teiza.

"Un ar pilnu ustizibu," fazija ar gaischu, mihligu balsi Anna, kura beidsamohs wahrdu's no sawa wihra bij dsirdejuse, un fmeedamahs pee abeem wihreem peenahja. "Ja, teht, tawâs rohlâs, tawai Deewabihjiga firdei padohdamahs labpraht!"

"Deewabihjiga feewa," weztehws fazija firde aigrabhts, "es preezajohs par tawu ustizibu un mihlestibu, un dohmaju ar tewi labi, — bet nesinadamai tew ari nebuhs man pakal nahlt, bet paschai dsirdeht un pahrdohmaht un iswehletees buhs tew, taisni pehz tawas firds un pehz tawahm dohmahm."

Ar ihseem wahrdeem tehws istahstija winai, fo winsch ar sawu dehlu bij runajis. Anna usmanigi klausija. Un kad wina wisu sinaja, tad wina palika azumirkli dohmâs nogrimuse — weena asara nobira no winas waiga — tad pazehla wina sawas silas azis, un stingri paslatijahs us sawu wihru un wihra-tehwa.

"Gruhti ir, no dsimtenes schkirtees," wina fazija — "bet gruhtati ir Deewu un muh'su tizibu atstahlt. Tu ne-efi eelsch manim alojees, Witum! Es eeschu tew un maneem behrneem lihdsi, un tas Kungs man dohs spehku, ka es ari eelsch fweeschas semes tew paleeku mihta feewa un behrneem ruhpiğa mahte. Meh's atstahjam pasaules mantas un labus draugus, bet meh's zitus dabujsim wirpuf juhreas un paturam wehl turflaht to dahrgako pehri: sawu tizibu un Deewu! No Wina meh's ne-atstahsim un tad Winsch ari muhs ne-atstahs! Ne mantas kahriba muhs dsen fweeschumâ, bet ta Kunga pawehle, fo mums buhs klausihlt!"

"Es sinaju, ka tu ta runasi, mihta Anna!" Witums fazija, sawu feewa ar firnigu mihlestibu aplampdams, un tehws Emanuels sawas rohlâs pahri winu galwahm isplatija, fazidams:

"Meh's gribam mohdrigi buht tizibâ un us to Kungu palautees!" To fazijuscham tehwan azis spihdeja un ta weza preeziga fmaidischana bija atkal us wina waiga redsama.

Wini fneedsa zits zitam rohku un gahja mahjâs, lai faitaitohs us aiseeschanu us fweescho semi.

II. Schkirtees firds fahp.

Behstis, ka tehws Emanuels ar sawu familiju pehz kahdahm deenahm mahjas un dsimteni atstahschoht, tahs wehstis azumirkli isplatijahs pa wisu zeemu un labfiredigohs eedshwotajus apbehdinaja. Lai gan Emanuels un wina familija pee zitas tizibas turejahs nefa wisi ziti tureenâs eedshwotaji, tad tomehr wina Deewabihjiga dsihwofchana winam dauds draugus eemantouje un kaimini wijadi raudsija Emanueli peernahlt, lai paleekoht.

Bet ne wisi ruhpejahs ta par Emanueli un wina familiju. Ziti bija, kas Emanuela nodohmu usteiza un paschi teizahs, ka wina preekschshmei griboht pakal dariht. Starp fcheem atradahs ari wina tuwalais kaiminisch, Bertolds, kas sawa mahja bes ruhpehm wareja dsihwoht, kad winsch sawas roh-

kas buhtu mudigi pee darba kustinajis, un sawu labumu atfinis. Bet to Bertolds nedarija. Sawus laukus apstrahdaht winsch usdewa puischeem un meitahm, un blandijahs labaki wihnusohs, nefa pa saweem laukeem aplahrt staigaja. Bertolds bija mahju no saweem wezakeem bes parahdeem mantojis un wehl labu kapitalu naudas klaht dabujis. Bet pehz gadeem wina smuki spihdoschee dahlderi bija ar wiseem wehjeem aisskrehjuschi, un us wina mahjau guleja smagi parahdi, un winsch newareja aprehkinaht, kas wehl winam un kas ziteem peedereja. Kahdureis winam gan firds fahla ruhpetees, bet winsch prata mudigi wisas raises nokratihlt un wihnusi aismirst. Tur winsch weenumehr atrada labus draugus, ar kureem winsch weenu glahsiti pehz ohtras tufschaja un par waldischanu un saweem kaimineem kurneja. Bujschi un meitas wadija mahjas buhschanu, un neweens nebij, kas tohs kahribas buhtu faturejis. Bertolda feewa bija mirusi, un wina meitina Elsbeta bij tikai astonus gadus weza, wehl par jaunu tehwa weetu ispidiht. Ka pee tahdas dsihwes Bertolda mantiba newairojahs, bet gadu pehz gada pamafinajahs, tas ir katram saprohtams.

Ikkats winam zelu greefa un tapehz naw fo brihnetees, kad Bertolds nemaš nebij laimigs sawa dsimtene. Bairak reises winsch jaw gribeja us fweeschu semi eet un kad nu winsch dsirdeja, ka kaiminisch Emanuels ari prohjam zetoschoht, kad winsch apnehmahs lihdt zelohlt us Ameriku.

"Tur ir semes papilnam," winsch fazija wihnusi us saweem draugeem, — "par simtu gulschu es fewim pirschu leelu gabalu semes, un dsihwofchu brihwâ semê. Lai dsihwo Amerika! Tur ir maise un wihns papilnam! Es eeschu ar wego Emanuelu un apfmeeschu juhs wisus, kad es tur buhschu eelsch brihwas semes.

Deenu pehz tam winsch gahja pee gohdiga Emanuela un stahstija ar ihseem wahrdeem, ka winsch winu griboht pawadiht un ari pahri branlt fweeschâ semê, fur laukus diwidefmit gadus newaijagoht mehshoht, til augliga tur seme esohlt.

Tehws Emanuels kratija galwu, jo winam nemaš nepatika, ka Bertolds winam lihdsi eeschoht.

"Draugus," Emanuels fazija pehz ihjas dohmajchanas, "nemat labu padohmu, un paleekat tepat. Sinat fo, kaimin, almins kas dauds teel zilahts, ne-apjuhno. Waj juhs to saprohtat?"

"Es saprohtu gan," Bertolds atteiza dusmigi, jo winsch bij dohmajis, ka Emanuels winu ar leelo preeku fanems; "bet juhs ari zitu nedarat! Juhs tatschu gribat eet! Un kas jum's labs ir, tas man ari nebuhs flirts!"

"Juhs sinat, kaimin, ka meh's ne-eetam gribedami, bet tohpam padsihlti," Emanuels atbildeja. "Ta ir starpiba. Kad mums tautu luhgt Deewu un nekawetu muh'su tizibu, tad newaijadsetu wis maneem wezeem kaulcem zita semê guleht, ka eelsch dahrgas dsimtenes, kuru es ar gruhtu firde atstahju. Juhs nedsen neweens! Jums nau ta tiziba, kas man; juhs warat meerigi te sawus laukus apstrahdaht un preezatees pahri sawas tehwijâs fwehtibu. "Paleezeet un baudeet, kas jum's ir, juhs newarat sinahlt, kas juhs fweeschâ semê fagaida."

"Nelaimie te, nelaimie tur," Bertolds ruhja. "Sliktaki man newar tur eet, ka te! Es neteeku tahtak, wis eet atpakal — eelsch pahri gadeem warbuht man nepeeder neweens keegels us jumta!" "Un kas ir pee tam wainigs, kaimin," Emanuel prašija. "Man newaijaga juhs mahjihlt, jo juhs paschi

esat wihrs un sinat, kas darams, bet apdohmajat, waj juhs ar usihtibu un darbu buhtu tik tahtu nahkufchi, ka tagad. Ne nemeet par laumr, kaimin, bet es jums faku, labs fainneeks juhs sawa dsiwe ne-esat bijufchi!“

„Ko nu neekus, newar tatschu strahdaht, ka ahda no rohkahm plihst,“ Bertolds atteiza. „Un kas tad ari ir? Smuku naudiau es tatschu wehl pa manu mantibu dabufchu un pirkfchu sewim trihs reis tik dauds semes Amerika.“

„War buht,“ Emanuels atbildeja; „bet juhs ne-apdomajeet, ka ar semes nopirkfchanu wehl mas ir isdarichts. Jums newajaga tik semi, bet Jums to wajaga ari apstrahdaht. Ari jums wajaga mahju, kur dsihwoht, un status preeksch lohpeem, un lohpus paschus. Tur wajaga naudus, un par wifu, kaimin, mudigas rohkas pee gruhtha darba! Paleejeet tepat, ne-astahjat sawu dsimteni. Te ir seme, no kuras ir juhfu teh-wu tehwi ehdufchi un juhfu behrnu behrni ehdihs, kad juhs tikai pus tik dauds strahdatu, ka jums fweeschumä buhs ja-strahda. Te gut juhfu seewa, juhfu wezakee un wisi, kas jums mihti ir bijufchi. Ni, ne, kaimin! Beenemeet padohmu, un klausat wezu wihru. Pahwehrtet sawu buhschanu! Nekeratees pee wihta-glahses un kahrtim, bet pee arkla un grabbekla! To daridami juhs ka Kunga fwehtibu mantoseet, un juhs pateikfitees man par manu padohmu, kas gan tagad juhfu aufis flikti fkan. Eita, kaimin, eita! Apdomajeet wehl reisi, un ne-aismirteet, ka fweeschä semë jums gruhthi, desmitreisi gruhthi ka dsimtene buhs jastrahda.“

Gohdigais Emanuels runaja schohs wahrduš no wifas firds, bet pee zeehts Bertolda firds tee nepeegahja. Dufmigi winsch atbildeja: „Es redsu, ka juhs weeni gribat wifu labumu dabuht, un man newehleet, — es gan zetu bes jums dabufchu un ko es nodohmaju, to es ari isdaru, jo es esmu tahds wihrs! Un nu ar Deewu! Redsesim, kam tairniba jums waj man.“

Ar noskumfchanu Emanuels flatiyahs winam pakal un fajija pee sewis: „Rabaga, aptumfchohts wihrs, kas nesin, kas dsimtene ir! Deews lai tewi no nelaimes pasfarga. Noschelojams ir tas, kas melle fweeschumä laimi.“

Emanuels pahrdewa wifu sawu mantibu. „Las mihtlais Deews ir ar mums,“ winsch fajija us faweem behrneem, sawa lahde spohschus selta gabalus eelidams. „Kad Deews tas Kungs mums klahu stahwehs, tad es mums labi. Tagad ilgaki ari, mihti behrni, nelawesimees; ilga schkirfchanahs ir ilgas fahpes — un schkirtees mums wajaga. Ratus un diwi mudigus firus esmu esaturejis — un ko lihdsi nemt waram us jaunu semi, to lai mehs nepametam.“

„Tagad mehs efam tik taht, ka mums tik firus wajaga preekschä list,“ Emanuels fajija, no rateem noahpdams un pee fawejeem, kas preeksch mahjas durwim klusi un flumigi stah-weja, klahu nahza. Sanemeet duhschu, behrni, un zereet us to Kungu! Mehs drihstam us to Kungu zereht un tas Kungs buhs muhsu gaischums tumfiba! Esat stipri, mani behrni! Satraheet spehtu, jo juhs sinat, ka mums wehl leels zetsch un gruhtha schkirfchanahs ir preekschä — warbuht gruhthaka ka no mahjahm un mantahm, Tu saprohti tatschu, mana meita, un ari tu, Witum — un juhs behrni!

Schkirfchana no teem mihteem, kuri tani klufa kapfehthä guleja.

Wini gahja, weztehws papreekschu — tad Witums ar Annu — tad Frijis un Marija, rohku rohka kchrufchees. Klusu un leela noskumfchanä kapds atnahkufchi, Emanuels nonehma

zepuri no sawas firmas galwinas un falika rohkas lohpa us Deewa lugfchanu; wina behrni darija pehz tehwa preekschfimes. Afaras bira us kapu un spihdeja ka selts faules spohschumä.

Behz ilgäs Deewa luhgfanas Emanuels pazehla sawas azis us debesim. „Dsihwojeet laimigi, tur augfchä, juhs laimige!“ winsch fajija un wina bals drebeja no firdsfahpehm. „Dsihwojeet — meers ar jums! Mana kahja wairs us schito weetu nespers, kur juhfu kauli gut. Mehs schkiramees no juhfu kapeem, bet ne no juhfu apstaidrota gara, kuru tuwumu mana dwehfele fajuhth! Dsihwojeet wefeli — un meers lai isplahthas pahz juhfu klusu meera-weetiau.“

Ar trihzedamu rohku Emanuels laufa no ikkatra kapa weenu pukiti un paslehpa us sawas firds. Tad gahja winsch un wina behrni klusi raubadami us mahjahm.

Dhtra rihta agrumä jaw kustejahs us Emanuela fehtas-plazi. Winsch pats un Witums, wina dehs, baroja firus. Stabä mahte atkal behrnus gehrba un fataisija beidsamo bro-kastu dsimtene. Ka wihti eenahja, tad brokaste tika klusu patu-reta. „Tagad ir laiks! Kad mehs zeemu gribam klusu at-stahth, ka ka kaimini nesina un muhsu firds wehl reis zaur schkirfchanohs apbehdina, tad mehs nedrikstam ilgaki kawetees. Wifs ir kahrtiba, nahlat behrni!“ tehws fajija.

Wisi gahja wehl reis zaur tehwa mahju no augfchas lihds apafschas un tad dahrsä ar smuko dahrsä naminu, kur wini dauds laimigas stundas bij baudijufchi pehz gruhtheem deenas darbeem. Paslehpfchus mahte israhwa weenu stahdinu un eestah-dija masä pohdina, kuru wina sawa rohkas kurwiti paglabaja. Kad winai taimajahs stahdinu pahz juhru pahrneht, ko wina zereja, tad bija winai dsihwa peemineschana no dsimtenes. Bet zil paslepeni wina ari to darija, Witums, winas wihrs, tatschu manija un fajija lehni: „Labi Anna! Kad Deews grib, tad usaugš no stahdina tur winuf juhws jauns dahrsä naminsch, un tad mehs dohmasim, ka mehs schchsam wehl dsim-tene. Tu un es kohpsim lohpa stahdinu, ka tas mums bohjä us zela ne-aifect.“

Preezigi Anna speeda sawa wihta rohku un tad wisi gahja no dahrsä ahra un kahpa ratds. Wufchi un meitas, kas palak walika pee jauna fainneeka deenestu peenemt, bij fapul-zejuschees pee rateem, beidsamo fwehtibu no mihteem fainnee-keem gribedami dabuht, un wehleja teem ar afarahm laimi un fwehtibu fweeschä semë.

„Sirsnigi pateizohs, behrni, par juhfu laimes wehlefchanu un juhfu mihlestibu,“ tehws fajija ar aiskustinatü balfi, un nehma grohschus rohka. „Waleekat mudigi un Deewabhjigi, ka juhs lihds schim esat bijufchi, tad ta Kunga fwehtiba juhs ne-astahs! Batureet muhs peemina, ka ka mehs juhs ar mihlestibu peeminesim — un tad, lai Deews palihds, attaisat wahr-tus — schkirtees mums wajaga, un mehs nedrikstam ilgaki kawetees! Dsihwojeet wisi wefeli, wisi — un Deews lai ir ar jums!“

„Dsihwojeet wefeli, Emanuela tehws! Dsihwojeet wefeli, jaunais fainneeks! Dsihwojeet wefeli, fainneeze Anna! Dsihwojeet wefeli, juhs mihti, mihti behrnini!“ deenestneeki fauza un speedahs klahthaku pee rateem, un steepa sawas rohkas, kas firsnigi no wifsem tika speedas. Tad tehws fauza: „Prohjam!“ un isbrauza par walejeem wahrteem.

(Zurpmal wehl.)

# Grandi un feedi.

## Grandini.

Jaunekle! nefad ar drehbehm pahraf negresnojees, lai daschs Tewim par laulatu draugu Tawas lepnibas deht ween ne-usdohdachs, kas mihl ween tawas gresnas drehbes. Bet gehrbees ka Tawai tautai nahfachs, tad tas, kas Tewi par muhscha draugu nemis, wis pee gresnahm drehbehm nepeedau-fisees. Ka drehbe weza paleef, tapat ari tahda mihlestiba, kura tik drehbu flautums patifachs un wehlah nahf naids un ihgnums pakala. Nelepojees ari tadeht pahraf, lai kad see-was kahrtā nahfki, Tew netruhktu patifschana kahrtigi ap-gehrbtees, jo ir peedsihwohts, ka meiteets, kura pahraf dauds ar drehbehm lepojachs, feewa tikufe ta tik dauds ween wih-schoja gehrtees, ka kauns bij teescham wihram un ari ziteem flautiht schachs. Tapat ar nedohma, ka tas Tew wairaf mihlo, kas Tew jaukus un mihlus wahrdinus leef dsirdeht, neka tas kas pret Tewi tahds neleefachs buht. Ta firds, kas Tewi ar ihstu un pateesu mihlestibu mihle, ja ta redsehs, ka Tu winu ne labpraht negribi eeredseht, tad ari winas mihlestiba neliks ne to masako Tew pretim dariht nepatifschanu un no Dewis arween tahtaki paliks, kaut ar pascha firdei gruhti jazeesch buhtu. Tapat ari turi arween tiklu firdi un tschaklas rohkas, jo ta ween laulatu draugu war aplaimoht dsihwes laika un tahdai arween tiklis sehns atradisees, kas tahdu par sawu lihgawinu isluhlohs, rohziro un firfniro luhgs, sawu firdi tai pretim dahwinachs un sawa laika ka engeliti glabachs un turehs.

Jaunekli, jauns buhdams ar Deewa palihgu ka nahfachs gohdam isturees, tad ari wezs buhdams warefi drofchs buht, ka gohda wihrs buhfi un paliksi. Neturi ween katru preeku par tahdu, ar ko wari preezatees, bet noluhko, waj tas tahds preeks ir, kas Tawai jaunibai un firdei nau flahdigs. Efi arween tschaklis darbā un taupigs buhschana, laipnigs un pasemigs pret katru. Ne-issmeij nefad meitu kahrtu, jo Tawa seltenite ar ir tani kahrtā un winai tas nefad nepatifsees, kad Tu to kahrtu issmeij, kur wina ar' ir atroh dama. Ari Tawa mihla mahmina reis sawa laika ari tani kahrtā bijufe, kad wehl nebij prezeta. Efi arween tiklis un gohdigs, laipnigs, pasemigs un ari schehligs dsihwes laika palihdseht un schehloht, kur wari Tu ko dariht un palihdseht. R. M.

## Swehta krahpneeze.

Si Bereswas (Böröwa) Unguru semē pastahsta kahda tu-reenas awise schahdu atgadijumu: Pee kahda tureenās Deewa bihjiiga semneeka, wahrda Josef Miller, jau diwus gadus mehds pa laikam atnahkt kahda meita, kas no tureenās semneekem, ihpafchi no winu feewahm teel tureta par swehtu. Schi meita ari isleefachs ka swehtneeze; wina teizachs, ka winai parahdotees engeli un ka wina pa laikam redsoht pahrdabigas jeb debeschligas buhschanas. Zaur to wina peemahna dauds feewas, kas daschreis pa 4 lihds 500 lohpa pee winas aif-eet. Pa deenu schi krahpneeze fanahktuschahm feewahm stahsta sawus paredsejunus pahf nahlamibu un grehzineezehm usleef grehka noscheloschonu, bet pehz faules no-eeschanas wina lihds ar ziteem flaita pahtarus un tad diwi wefelas stun-das faka sprediki. Sprediki fazijufe wina wiseem re-

dsiht nomirst. Desmit, ihpafchi preeksch tam isredsetas see-was mirufcho apfarga lihds ristam; bet kad fahf us rih-taluhgschonu swaniht, tad wina no sawas mirschanas atdsih-winajachs. Ar schahdu islifschanohs un mahnischonu krahp-neezei nepeeteef, wina ari proht naidu pelniht. Katram jeb katrai, kas pee winas nahf, ir jadohd kahda artawa un dasch-reis winai fanahktoht wairaf ka 200 rublu, muhju nauda rehlinajoht. Bereswa wina ir eezchlufe feeweschu beedribu, kura cestahjuschachs 274 feewas. Tahs nu teef no minetachs krahpneezes il mehnescha swehtitas, bet swehtischana nenoteef wis par welti, par to ir jamaksa un krahpneezei mehnescha swehtischana atmet kahdus 300 rublus. Bet ne tikai naidu, wina prafa ari daschadas leetas, kas preeksch mahjas buhschanas wajjadfigas. Pa wafaras-swehtkeem wina to attlau-schonu dabuja basniza sprediki faziht. Sauschu bija papilnam, ihpafchi feewas, kas leeleem pulkeem pa pilsehtas celahm stai-gaja. Ari schoreis wina labu naudas grafchi sawahka.

Scho atgadijumu mineta awise pastahstijufe, faka, ka buhtu jawehlahs, ka teefas scho buhschonu eewehrotu un krahpneezei pee atbildeschanas faktu.

## Laba wehleschana.

Reis kahdam, kam bij bruchte, ko tas no firds mihloja un kura mantas, bagatibas un wezaku deht bij atfazijufe, issmeedams prassija kahds: „Nu ko tad Tu nu sawai bruchte wehli, kad wina Tew ta apwihla?“

„Ne ka zita, ka tikai to,“ atteiza bruchtigans, „zil tam leelam ohsolam pee winas mahjas lapinu, tik winai preeka deeniru.“

„Un ko tad tu manim wehli?“

„Tewim, draugs, wehlu, ka lai Tu nefad tahs behdas ne-peedsihwotu, kas tagad manim deht mihlestibas ir jazeesch.“

## Ari saglis.

Starp jaunekleem, kuri johktojachs, fazija weens us ohtru: „Tu saglis.“ Tas, kam tas tifa fazihts, gribeja jaw to launa nemt, kad scho par sagli jauzoht, kad tas jauzeis ta fewi attaisnojachs: „Saglis Tu muhscham esi, lai gan Tu ne ko ne-efi sadjis, ka tikai kahdu saldu butschinu, jo tahs mehš jaunekli no seltenitehm zitadi gan daudsreis nedabujam ka pasagfchus ween.“ Wisi gahrbi pasmehjachs un apleezinaja, ka tas daudsreis ta noteekoht. R. M.

## Pa datai taisniba.

Skohlotajs: „Behrs, flaiti man peehtu, festu un festitu baufli.“

Behrs flaita: Zums nebuhs nokaut, Zums nebuhs laulibu pahrfahpt, Zums nebuhs sagt.

Skohlotajs: „Kapehz Tu nefaki ar „Tu“?“

Behrs: „Es jaw ne-eeschu us Zums „Tu“ faziht.“

R. M.

Atbildedams rebaltehs Ernst Plates.